

Nemzetpolitikai összefoglaló

2014. 23. hét

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Kövér: korszakhatárhoz érkezünk a nemzetpolitika területén

Az Országgyűlés elnöke szerint korszakhatárhoz érkeztek a nemzetpolitika területén, és a szimbolikus lépések után a kevésbé látványos, innovációt és jelentős forrásokat igénylő, gyakorlati aprómunka következik. Kövér László erről az Országgyűlés Nemzeti Összetartozás bizottsága ünnepélyes alakuló ülésén beszélt szerdán a Parlamentben. A házelnök célként jelölte meg „a nemzet szövetének” újraszövését, figyelembe véve az 1920 óta kialakult nemzetközi jogi viszonyokat, és azoknak az eszközöknek a megtalálását, amelyek által a magyar nemzet Kárpát-medencében élő minden tagját be lehet vonni az egészségügy, a szociális ellátás, az oktatás, a kultúra és a gazdaság vérkeringésébe. Ez óriási feladat, és az elmúlt húsz évet nézve nincs ok - pártállástól és kormányoktól függetlenül -, nagyon büszkének lenni e téren - fejtette ki Kövér László, aki többek között a konszenzus hiányát okolja emiatt. Úgy tűnik, egy bizonyos körben egyfajta konszenzus mára kialakult arról, hogy mi a teendő, az alapkérdésekben immár nem lehet és nem érdemes újra vitát nyitni - fogalmazott. Az alakuló ülésen a külhoni magyarság helyzetéről tartott tájékoztatót Szász Jenő, a Nemzetstratégiai Kutatóintézet és Kántor Zoltán, a Nemzetpolitikai Kutatóintézet vezetője.

Winkler Gyula és Sógor Csaba újrázott

A leadott voksok alapján az RMDSZ a szavazatok 6,29 százalékát gyűjtötte be a múlt vasárnapi európai parlamenti választásokon, így biztosra vehető, hogy két képviselőt küldhet Brüsszelbe. Az RMDSZ jelöltlistáján Winkler Gyula és Sógor Csaba jelenlegi EP-képviselők foglalják el az első két helyet. A megyei választási irodák által közölt végleges adatok azt mutatják, az RMDSZ öt megyében szerezte meg a voksok többségét. Hargita megyében a szövetség jelöltlistája a szavazatok 87 százalékát kapta meg, Kovászna megyében pedig az urnához járuló választópolgárok 76 százaléka voksolt a tulipánra. A szövetség emellett Maros (40 százalékkal), Szatmár (35,5) és Szilágy megyében (27) is győzni tudott. Az RMDSZ 21,5, illetve 16,4 százalékkal a második helyen végzett Bihar és Kolozs megyében. Brassó megyében a végeredmény alapján az RMDSZ a negyedik legjobb teljesítményt tudta felmutatni, miután a voksok 6,8 százalékát kapta meg. Kelemen Hunor RMDSZ-elnök urnazárás után jónak ítélte az RMDSZ választási szereplését; úgy vélte, az megfelelt a várakozásoknak. Szerinte az erdélyi magyar szavazók ezúton is megerősítették, hogy az RMDSZ mind az önkormányzatokban, mind a parlamentben, mind pedig az Európai Parlamentben hiteles képviselője az erdélyi magyarságnak. Külön köszönetet mondott az erdélyi magyar történelmi egyházak vezetőinek, valamint „magyarországi barátainknak”, mindenekelőtt Orbán Viktor miniszterelnöknek, hogy a megmérettetés előtt néhány nappal szavazásra buzdították a romániai magyarokat. Kelemen úgy értékelte, hasznosnak bizonyult a Magyar Polgári Párttal korábban kötött megállapodás, hozzátéve: a további együttműködés garantált a polgári alakulattal.

EMNP: új korszak kezdődik a nemzetpolitikai érdekérvényesítésben

Az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) értékelése szerint az európai parlamenti választások után új korszak kezdődik a nemzetközi érdekérvényesítésben. A Toró T. Tibor elnök által aláírt keddi nyilatkozatban az EMNP sok sikert kívánt valamennyi EP-képviselőnek, aki a Kárpát-medencei magyarok szavazataival szerzett mandátumot. Örömmel nyugtázta, hogy a Magyarországon elsöprő támogatást nyerő nemzeti lista biztosította a néppárt védnökének, Tőkés Lászlónak, hogy folytassa a hét évvel ezelőtt megkezdett munkáját. Megállapította, hogy a Délvidék, Kárpátalja és Felvidék képviselőivel kiegészült jelöltlista egyértelművé tette a nemzetegyesítés folytatását. „A Néppárt elnöksége őszintén reméli, hogy az erdélyi magyarok szavazatai által mandátumhoz jutott képviselők is beilleszkednek a nagyszabású, az egész magyarságot érintő nemzetpolitikai érdekérvényesítő munkába, és egy olyan magyar frakció alakul ki az Európai Parlamentben, amely egységes egészként képviseli a mára európai szintűvé vált magyar ügyet, újabb esélyt adva a Kárpát-medencei Magyar Autonómia Tanács keretében megfogalmazott autonómiatörekvéseknek” – áll a nyilatkozatban. Az EMNP megköszönte szavazótáborának a megértést, hogy nem kívánta saját jelöltlista állításával veszélyeztetni az erdélyi magyarok közvetlen szavazatával szerzett EP-mandátumokat. „Nyugodt, kitartó szervezetépítő munkával folytatjuk felkészülésünket a 2016-os önkormányzati választásokon való megmérettetésre, hogy az erdélyi magyar autonómia ügye ne maradhasson képviselő nélkül” – üzent az erdélyi magyar párt.

Vita a harmadik mandátumról

Újabb titkos paktumkötéssel vádolja az RMDSZ-t az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP), amely szerint a Kelemen Hunor vezette alakulat a múlt hétvégi európai parlamenti választáson „átjátszott” egy mandátumot a Szociáldemokrata Pártnak (PSD). Toró az összefogás elutasításával magyarázta, hogy az RMDSZ-nek eddigi három EP-mandátuma helyett most csak kettőt sikerült megszereznie, szerinte ugyanis egy pártközi megállapodás révén minden kétely nélkül összegyűlt volna az ehhez szükséges 41 ezer többlétszavazat. Sőt nem tartotta lehetetlennek azt sem, hogy a magyar összefogás listája megkapja a négy képviselői helyet feltételező félmillió voksot. „Az RMDSZ beáldozta a harmadik mandátumot, átjátszva azt román koalíciós partnerének, amely nagy pártként előnyt élvez a töredékszavazatok elosztásánál. Ezzel becsapta saját választóit, és megvezette a Fideszt is, amely azért támogatta az RMDSZ-t, hogy maximalizálja az EP-ben az Európai Néppárt mandátumainak számát. Ezzel a húzással a harmadik mandátum az európai szocialista frakció létszámát növeli” – jelentette ki az EMNP elnök. Toró közölte, a Fidesszel stratégiai partnerséget ápoló EMNP nem lát veszélyt a nagyobbik magyarországi kormánypárt és az RMDSZ viszonya javulásában, még akkor sem, ha Orbán Viktor kormányfő gyakorlatilag a szövetség jelöltjeire való szavazásra buzdította az erdélyi magyarokat. A néppárt elnöke úgy látja, a Fidesz taktikai együttműködés szempontjából „csendes partnernek” kívánta megszerezni az RMDSZ-t a honosítás és a regisztráció népszerűsítése, az áprilisi

országgyűlési választásokon való részvétel, továbbá az Európai Néppárt pozícióinak erősítése érdekében.

Kovács Péter nevetségesnek, és az EMNP „összeesküvéselmélet-sorozata újabb képtelen fejezetének” nevezte Toró T. Tibor EMNP-elnök csütörtöki kijelentését. A főtitkár elismerte, hogy az erdélyi magyarok kisebb arányban járultak vasárnap az urnákhoz, mint a korábbi két EP-választáson. Mindezt azzal magyarázta, hogy a közösség körében egyfajta euroszkepticizmus van kialakulóban. Azt is megemlítette, hogy Románia idén eggyel kevesebb képviselőt küldhetett az EP-be, így egy mandátum elnyeréséhez a szavazatok nagyobb hányadát kellett megszerezni, mint 2007-ben vagy 2009-ben. „Inkább arra kellene magyarázatot adnia az elnök úrnak, a Néppárt székelyföldi vezetői miatt buzdították szimpatizánsaikat arra, hogy román jelöltekre adják le voksaikat a vasárnapi szavazáson, ezáltal is gyengítve a magyar képviseletet” – jelentette ki Kovács Péter. Kovács Péter az EMNP gyenge támogatottságának tulajdonította, hogy a párt nem indított jelölteket a választásokon. „Arra sem volt bátorságuk, hogy az aláírásgyűjtésnek nekifussanak, arról nem is beszélve, hogy teljes listát indítsanak az EP-választásokon” – jelentette ki. Az RMDSZ kampányát is irányító politikus szerint május 25-én megmutatkozott: az erdélyi magyarság jelentős része bizalmat szavazott az RMDSZ-nek, mely két képviselőt küldhet Brüsszelbe.

Biró Zsolt, az RMDSZ-szel együttműködő Magyar Polgári Párt (MPP) elnöke pénteki nagyváradi sajtótájékoztatóján úgy fogalmazott, hogy „amennyiben valós koalíció született volna, most minimum három erdélyi európai parlamenti képviselőről beszélhetnénk”. Biró ugyanakkor ismételten megköszönte az MPP táborának a példás részvételt, mint mondta, adataik szerint mintegy 50 ezerre tehető az MPP-s voksok száma, és ezt a polgáriak vezetete településeken tapasztalt magas részvételi arány is bizonyítja.

Jóváhagyták a kisebbségek helyzetéről szóló jelentést

Jóváhagyta Robert Fico kabinetje szerdán a szlovákiai kisebbségek helyzetéről szóló jelentést, amelyet már előkészületi fázisában több bírálóat ért a felvidéki magyar civil szervezetek és a helyi magyarság politikai érdekképviselete részéről. A jelentés, amelyet a kisebbségügyi kormánybiztos hivatala készített, öt fejezetben foglalkozik a Szlovákiában élő kisebbségek társadalmi, politikai és gazdasági helyzetével. Egyebek mellett részletesen beszámol arról, hogy a kisebbségek szervezetei kulturális támogatásként tavaly 4,25 millió eurót kaptak. Foglalkozik a kisebbségeket érintő törvények megsértéséről szóló beadványokkal, értékeli, hogy milyen mértékben tartják tiszteletben e kisebbségek nyelvi jogait, hogyan működnek intézményeik. A jelentés gyenge oldala a Szlovákiai Magyarok Kerekasztala szerint az, hogy nem fest valós képet az országban élő kisebbségek helyzetéről, és nem nyújt megoldást a fennálló problémákra. „Ez a jelentés nem más, mint a kisebbségek jogainak alibiként szolgáló felsorolása, ellenben nincs benne szó a problémákról, mint ahogy arról sem, hogy a hiányosságokat hogyan lehet orvosolni” -

mondta el Tokár Géza, az ernyőszervezet szóvivője. Rámutatott: a jelentés kidolgozásába ugyan bevonták eleinte a kisebbségek képviselőit is, ám annak elfogadott változata csak a kormány kisebbségi politikáját igazolja. Tokár Géza jelezte, szervezetük egy saját jelentést tervez készíteni a közeljövőben, és ezt a dokumentumot minden olyan helyre el kívánja juttatni, ahová a kormány jelentését is elküldik. Berényi József, az MKP elnöke szerint a kormány jelentéséből több jelentős adat és felvetés hiányzik, megtévesztő képet fest a felvidéki magyarság helyzetéről. „A jelentés nemcsak, hogy megoldásokat nem kínál, elképzeléseket sem tartalmaz, de egyenesen megkerüli a felvidéki magyarság létszámfogyatkozásának tényét” - mondta az MKP elnöke. Szerinte ez aligha véletlen, mert ha a jelentés ezzel is foglalkozna, a folyamat megállításának lehetőségeiről is szólnia kellene. A Most-Híd közleményében olyan „összegző felületes leírásnak” minősítette a jelentést, amelyet elfogadhatatlannak tart.

Esterházy János újratemetését szorgalmazza Csáky Pál

Esterházy János, a felvidéki magyarság két világháború közti politikai vezetője hamvainak Prágából Dél-Szlovákiába való átszállítását szorgalmazza Csáky Pál, a Magyar Közösség Pártjának újonnan megválasztott európai parlamenti képviselője. Az egykori politikus hamvai jelenleg a prágai Motol köztemetőben egy korábban névtelen tömegsírban nyugszanak, amelyet az 1989-es rendszerváltás után a kommunizmus áldozatainak emlékhelyévé alakítottak át. A néhány éve emelt emlékműre két tábla került: Esterházy Jánosé és Josef Bryksé. Esterházy a börtönben elhunyt politikai foglyok, Bryks a munkatáborokban elhunytak nevében kapott emléktáblát. „Két dologgal vagyunk adósai Esterházy Jánosnak. Az első, hogy elérjük ügyének újratárgyalását és személyének politikai rehabilitációját. A második pedig az, hogy hazai földben temessük el hamvait. Esterházy többször is kifejezte óhaját, hogy hazai földben szeretne nyugodni” - mondta szombaton Csáky Pál, aki méltatlannak tartja, hogy a gróf jelenleg egy tömegsírban nyugszik. Hozzátette, a hamvak hazahozataláról az Esterházy családnak kell döntenie. A gróf lányával, Malfatti-Esterházy Alicével már többször is beszélt erről a lehetőségről, akinek álláspontja az, hogy mindaddig nem hajlandó szülőföldjére hozatni édesapja hamvait, amíg Pozsony hivatalosan háborús bűnösnek tartja nyilván.

VMSZ: Baszkföldihez hasonló autonómiát

A Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) követelni fogja, hogy alkotmányerejű törvénnyel határozzák meg Vajdaság autonómiáját, mint ahogy az Katalónia és Baszkföld esetében is megfigyelhető, írja a Večernje novosti. „A legjelentősebb vajdasági magyar párt ugyan nemrégiben támogatta a tartomány státútumának elfogadását, de ennek ellenére csak átmeneti megoldásként éli meg, amely megoldás Szerbia új alkotmányának meghozataláig maradhat érvényben” – idézi a lap Pásztor Bálintnak, a VMSZ magas rangú

tisztségviselőjének és frakcióvezetőjének szavait. Pásztor Bálint elmondta, a VMSZ úgy véli, az új alkotmány értelmében nagyobb autonómiát kap majd Vajdaság, az alaptörvény pedig összhangban lesz az európai előírásokkal. „A jelenlegi hatalomnak még ebben a mandátumban meg kellene hoznia az új alkotmányt” – szögezte le Pásztor. Egeresi Sándor, a párt tartományi frakcióvezetője szerint az új alkotmánynak tartós megoldást kellene adnia Vajdaság státusára. „A tartomány autonómiáját alkotmányos törvénnyel kellene meghatározni, amely a statútumnál magasabb szintű dokumentum, de az alkotmánynál alacsonyabb szintű” – mondta Egeresi a Novostinak nyilatkozva. Példaként az olaszországi Dél-Tirolt és a spanyolországi Baszkföldet említette, amelynek az autonómiáját ilyen alkotmányerejű törvény szabályozza. Egeresi elmondta, a VMSZ érdekei elsősorban gazdasági jellegűek, de emellett az új alkotmányba be kellene építeni Vajdaság sajátosságait is, mint amilyen a többnemzetiségű és több vallási felekezethez tartozó lakosság. Mint mondta, a vajdasági magyarok számára világos, hogy Vajdaság helyzete és autonómiájának szintje leginkább a többségi szerb nemzettől függ, akik a tartomány lakosságának 70 százalékát képezik, de szerinte fontos pozitív légkört kialakítani, a jövőbeni státusszal kapcsolatos tárgyalásokat pedig felesleges érzelmek nélkül kell lefolytatni. „Az alkotmányban hangsúlyozni kellene, hogy a Vajdaságban élő polgárok és nemzeti közösségek egyenlők, és nem pedig kisebbségek, ahogy azt a jelenlegi statútum meghatározza” – szögezte le. Elmondta ugyanakkor, hogy a VMSZ programjának célja az is, hogy etnikai-területi autonómiát biztosítson annak a nyolc észak-bácskai községnek, amelyekben a magyarok alkotják a többséget.

Magyarország üdvözli Porosenko győzelmét

Fölényes győzelmet aratott az ukrainai elnökválasztáson Petro Porosenko. A Vitalij Kicsko vezette UDAR párt jelöltje a szavazatok több mint felét (55,9 százalékát) szerezte meg, így nem lesz szükség második fordulóra. A Központi Választási Bizottság adatai szerint Porosenko valamennyi ukrainai megyében nagy fölénnyel nyert. Legnagyobb támogatottsága a nyugat-ukrainai régiókban volt: Lemberg megyében (69,88%), Vinnica megyében (67,33%), Ivano-Frankivszk megyében (65,13%), valamint Kárpátalján (62,2%). Németh Zsolt szerint Petro Porosenko újonnan megválasztott ukrán elnök egyértelmű és meggyőző támogatottsága megerősíti az ukrán hatalom legitimitását. A Külügyminisztérium parlamenti államtitkára kiemelte: Magyarország üdvözli, hogy sikerült lebonyolítani az elnökválasztást Ukrajnában, ahogyan azt is, hogy magas volt a részvétel a voksoláson. Magyarország továbbra is támogatja Ukrajna területi egységét, szuverenitását és stabilitását, valamint a demokrácia kiterjesztését - közölte. Hozzátette: remélhetőleg a demokratikus jelleg erősítésének keretében mielőbb végrehajtják a Petro Porosenko és Brenzovics László közötti megállapodást, amelyet a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) elnöke a kárpátaljai magyar közösség jogainak bővítéséért kötött. A magyar szervezet május elején választási megállapodást kötött Petro

Porosenkóval, aki vállalta, hogy a KMKSZ támogatása fejében államfőként segíti a kárpátaljai magyarok nyelvhasználati jogainak biztosítását, a magyar nyelvű oktatási rendszer fejlődését, és közreműködik abban, hogy az ukrajnai területi-közigazgatási reform alkalmával vegyék figyelembe az egy tömbben élő magyarság érdekeit, és fontolják meg az ukrajnai magyarok parlamenti képviselőtének lehetővé tételét.

A Media Hungaricát bízták meg a tankönyvkiadással

A horvát tanügyi törvény lehetővé teszi, hogy a nemzeti kisebbségek saját nyelvükre lefordított általános iskolai tankönyvekből tanulhassanak. Az elmúlt évek során az oktatási minisztérium több millió kúnát költött a tankönyvek fordítására, kiadására. Közel ötven tankönyvet ültettek át eddig magyar nyelvre. Kezdetben a HunCro Nyomdaipari Kft., majd az eszéki magyar iskolaközpont foglalkozott a dologgal, majd az intézmény vezetése tavaly úgy döntött, nem vállalja tovább ezt a munkát. A Horvát Oktatási, Tudományos és Sportminisztérium idén újra megpályáztatta a feladatot, amelyre a Media Hungarica Művelődési és Tájékoztatási Intézet is jelentkezett. Kriják Krisztina, a szervezet igazgatója elmondta, a napokban kapták meg a megbízást az oktatási minisztériumtól. Tudja, hogy nagy feladatot vállalt az intézet, hiszen közel 70 tankönyv szerepel az új katalógusban. Jelenleg az eszéki magyar oktatási központtal folyik az egyeztetés, a leltárkészítés. Így majd csak ezután derül ki, hogy melyek azok a tankönyvek, amelyeket újra kell nyomtatni, és melyek azok, amelyekből teljesen új projektet kell készíteni. A katalógusban több olyan könyv is szerepel, amelyet az előző fordítás óta nagymértékben módosítottak. A Media Hungarica vezetője hozzátette azt is, egy olyan megbízatásról van szó, amely nem termel hasznot az intézetnek, de az anyanyelven való tanulás nem folyhat magyar tankönyvek nélkül, így kötelességük volt, hogy elvállalni és mindent megtesznek azért, hogy minőségi kiadványok kerüljenek a diákok kezébe.

